

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Št. 5.

V Mariboru, sobota 15. januarja 1927.

Leto II.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22.
Ljubljana, Poljanska c. 12, poštni pr. 104.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane 1— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1— Din. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 225 D. Pri večjem številu objav popust.

Delavci!

Pozivljajo vas oni, ki so dosedaj upravljali državo, da jim pri volitvah v oblastne samouprave oddaste svoje glasove. Danes pravijo, da so vsi vaši prijatelji: klerikalci, radikali, radičevci, demokrati in drugi enaki tiči. Njihovo prijateljstvo pa se da presoditi po tem, kaj so oni do danes storili za delavca. Kajti oni so vsi ali danes na vladi, ali pa so bili to poprej, ali pa so dosedanje meščanske vlade podpirali. Oni so vsi sokrivi za stanje delavcev v naši državi.

Kakšno je to stanje? Ali je doseženo socialno stanje delavcev v drugih naprednih državah? Še daleč ne! Ali je delavec sploh enakovreden drugim stanovom v državi? Nasprotno! Delavec danes sploh ne more uživati osnovnih državljskih pravic, ki so z ustavo vsem zajamčene. Za delavca ni osebne svobode. Za njega ne velja polna pravica združevanja, zborovanja in dogovarjanja.

Z zakonom o zaščiti države je gori navedena buržuazija najprej razorožila delavski razred. Vzela ali omejila mu je pravico do štrajka. Ko je bil delavski razred enkrat brez svojega orožja, počela je buržuazija odpravljati drugo za drugim vse delavske socialne pridobitve, ki si jih je delavstvo vseh dežel v dolgoletnem solidarnem boju priborilo. Pri tem so gazili ustavo, na katero se tako radi sklicujejo, so zaničkali delavsko zaščitno zakonodajo, v kolikor so jo pod pritiskom delavskega razreda v državi in delavske solidarnosti vsega sveta sprejele narodne skupščine prvih let.

Danes delavstvo nima več zajamčenega osemurnega delovnika.

Danes ni onemogočeno otroško delo in nočno delo za ženske in mladostne.

Meščanstvo in vlada ovirata razvoj delavskih zbornic, posredovalnice za delo se zapirajo, delavske inšpekcije služijo samo interesom podjetnikov. Delavsko zavarovanje zoper bolelost izkoriščajo kapitalisti za pridobivanje kreditov, dočim rent in bolniščin za delavca ni. Kaj je z materinskim varstvom?

Nikdo ne upošteva stare pravice delavca do dela. Sli so celo tako daleč, da mu omejujejo selilno svobodo, da bi ne mogel priti v tujini do dela, kadar mu je domovina odrekla existenco.

Kjer pa delavec delo ima, pa je ob minimalnih mezdah obsojen na prebivanje v luknjah, ki niso človeka vredne. Vsi navedeni činitelji sabotirajo rešitev stanovanjskega vprašanja, pač pa so hišnim lastnikom že danes omogočili pobiranje višjih od predvojnih najemnin na zlati podlagi.

Vkup!

Ker nihče ne zida, se polnijo obstoječa delavska stanovanja vedno bolj in povzročajo epidemije kakor tudi moralno propast.

To so darovi, ki so jih meščanske stranke poklonile obrtnemu in industrijskemu delavstvu.

Kako pa je s kmečkim delavstvom? Njemu je še slabše. Patriarhalen odnos v kmečkem gospodarstvu ga drži v odnošajih srednjeveškega suznja. Za kmečkega delavca tudi zakonito ni priznana koalicijska svoboda in za njega ni nikake socialne zaščite ne socialnega zavarovanja. Hlev je njegovo bivališče in beraška palica njegova starostna preskrba. On nima možnosti svobodno sklepati zakona. Dokler je kaj žive sile v njem, traja njegov delovnik. To je tista slovita harmonija med delodajalcem in njegovim delavcem, kateri pojo klerikalci in njihovi prijatelji toliko slavo.

Kdo naj to stanje predrugači? Ali meščani: klerikalci, radikali, demokrati, radičevci in drugi, ki so vse to napravili?

Dokler ne bo vzel delavec svoje usode sam v svoje roke, mu ne bo boljše!

V oblastnih samoupravah se bo boriti ljudski demokraciji z upravo gospode za vlast. Ljudske mase predstavlja proletarijat, gospodo predstavlja buržuazija. V samoupravah mora proletarijat do odločilne besede.

Posredno kot v upravni, neposredno kot v produktivni jedinici bo mogoče vplivati v samoupravah na položaj obrtno-industrijskega kakor kmečkega delavstva. Delavski razred mora storiti to sam po svojih lastnih zastopnikih.

Socializem zasleduje odrešenje delavskega razreda. Edino socialistični zastopniki bodo v samoupravnih skupščinah započeli borbo za priznanje in praktične izvedbe socialnih zahtev obrtno-industrijskega delavstva ter za popolno izenačenje kmečkega in gozdnega delavstva z industrijskim.

Socialistične stranke gredo enotno in združeno v volilni boj za oblastne samoupravne skupščine.

Delavci, protestirajte proti današnjem stanju s tem, da glasujete za svoje razredne kandidate!

Proletarci, pokažite svojo odločnost, da vzamete svojo usodo v svoje roke s tem, da volite kandidate združene delavske liste.

Delavci, proč s suženjstvom kapitalizma, stran s hlapčevanjem meščanstvu!

Proletarec k proletarcem! Vsi za zmago delavskega razreda!

Vsi volilne kroglice v skrinjico Združene delavske liste!

Proletarci!

Kar je delavskega elementa, smo že zadnjič povedali, da je vse na nogah in na vztrajnem delu, da bo vstajenje delavskega razreda dne 23. januarja čim veličastnejše. Veliko zanimanje kmečkega prebivalstva i uradništva je pa davno prekosilo vsa naša pričakovanja. Pa na koncu to ni nič čudnega, če pomislimo, kako velike nade so stavili kmetje v klerikalno »avtonomijo« in po nekaterih krajih tudi v Radičevo »republiko«. In sedaj je ostalo od klerikalne avtonomije prav ponižno priznanje vidovdanske ustave z njenimi šibkimi oblastnimi samoupravami in Radičeva »republika« je zamenjana z — dvorno kamarilo.

Škoda le, da aparat naše stranke ni že zopet tako dograjen, da bi organiziral agitacijo v sleherno vas, kajti po uspehu teh shodov smo prepričani, da bi postal izid volitev v oblastno skupščino prava senzacija, v naš prilog. No, kar še ni, še lahko postane. Izkušnje te volilne borbe pa kategorično narekujejo naši stranki, da mora vzeti kmečko vprašanje še z večjo vnetostjo v pretres in se zlasti poglobiti v potrebe in ideologijo kmečkega prebivalstva. Novi program avstrijske socialne demokracije nam bo pri tem dobro služil.

Glede uradništva je pa stvar jasna. Razočaranje nad meščanskimi strankami je povsem tem, kakor se z uradništvom dandanes postopa, povsem razumljivo. Tudi to vprašanje narekuje naši stranki, da nujno izrabi ugodno razpoloženje in injekcija uradništvu postulate našega programa in naše bojne metode, ki mu bodo zanesljivo zboljšale mizerni položaj.

Omejen prostor v našem listu nam preprečuje obširneje opisovati potek teh nadvse značilnih shodov, zato prinašamo samo kratke sličice o njihovem poteku:

Ljubljana — Sp. Šiška.

Javni volilni shod preteklo nedeljo se je vršil v restavraciji pri »Dalmatincu«. Udeležilo se ga je lepo število naših šišenskih volilcev, tako da so bili prostori popolnoma zasedeni. Prvi je poročal naš kandidat za mesto Ljubljana, sodr. Alojz Sedej, ki je v prav posrečenem govoru orisal sedanji politični položaj, naglasil potrebo enotnega delavskega političnega gibanja ter podrobno orisal naloge naših poslancev v oblastni skupščini. Njegov govor je bil sprejet od zborovalcev z velikim odobravanjem. Naslednji govornik s. dr. Likar je v temperamentnem govoru pozival navzoče k složnemu delovanju ter zlasti prikazal potrebo podrobne agitacije vseh zavednih delavcev od volilca do volilca. Tudi ta govor je žel obilo odobravanja. Govorili so še ss. Marcel Žorga in Bernotovec Kisovec, ki se je pošteno skisal nad neumnostjo svoje stranke. Predsednik shoda s. Ogrin je v svojem zaključnem govoru pozval zborovalce k vztrajnemu delovanju, da bo zmaga čim veličastnejša in da bo prva škrinjica, ki je naša, polna delavskih in nameščenskih kroglic.

Trbovlje.

Shod, ki se je vršil preteklo nedeljo v veliki dvorani Delavskega doma, je pokazal, da se trboveljski rudarji dobro zavedajo, kako velikega pomena je, da pri teh volitvah delavska moč tudi na političnem polju zraste. V nabito polni dvorani se je zbrala elita naših rudarjev, ki je na poziv otvoritelja shoda izvolila v

predsedstvo shoda s. Ivana Krušiča, za zapisnikarja pa s. Grabnerja. Po izvršeni formalnosti je dobil besedo s. Ciril Štukelj, ki je v lepo zasnovanem govoru razložil pomen teh volitev ter prikazal potrebo enotnega nastopa delavskega razreda. Kot drugi govornik je govoril s. Gustinčič in kot tretji kandidat tega sreza sodr. Sitar.

K besedi se je priglasil tudi bernotovec Struc, proti kateremu je pa že od vsega začetka vsa dvorana protestirala. Na intervencijo predsednika shoda s. Krušiča mu je bila beseda vendarle podeljena, ali val ogorčenja delavskih mas nad razbijskim delom njegove sekte ga je že po nekaj izgovorjenih stavkih pomelel z odra. Ali Strucova nesreča še vseeno ni zmodrovala njegovega brata Penclja, ki je tudi zahteval besedo, pa jo ob viharinem protestu vseh navzočih ni dobil.

Na razne Strucove trditve je odgovarjal s. Gustinčič, ki je v lepem in stvarnem govoru do dobrega razcefral bernotovske halucinacije. V zaključnem govoru je reasumiral še s. Krušič, ki je krepko podčrtal našo pot k edinstvu, ter pozval zborovalce, naj volijo in agitirajo za našo listo, ki ima v tem srezu tretjo skrinjico.

Tržič.

Na javnem volilnem shodu, ki se je vršil preteklo nedeljo v Zadrugnem domu, je poročal kot prvi govornik s. Franc Svetek iz Ljubljane, ki je v enournem govoru razložil politični položaj ter podčrtal velikanško važnost dejstva, da so se vse prave delavske stranke združile na eno enotno kandidatno listo.

V svojem govoru je temeljito obdelal delovanje meščanskih strank, ki imajo sicer vabljuje obljube, ki pa nimajo niti volje niti moči, da bi jih izvedle. Njihova organizacija ne temelji na ljudskih potrebah in nima za to v ljudstvu one opore, ki giblje mase in ustvarja v njih razpoloženje za borbo in žrtvovanje. V svojem govoru je temeljito obdelal zgodovino delavskega gibanja po razcepu ter konstatiral, da smo slednjič vendarle prišli do tega, da so se posamezne struje dvignile nad svoj partizanski interes in branijo sedaj višji interes, to je interes celega delavskega razreda. Stvarnemu in objektivnemu govoru s. Svetka je sledilo dolgotrajno pritrjevanje zborovalcev, na kar je dobil besedo s. Mrzelj, ki je v lepem in čustvenem govoru podkrepil prejšnja izvajanja.

Priglasil se je k besedi s. Josip Pastorek, ki je tolmačil želje delavskih volilcev. Spočetkoma je izrazil svoje nezadovoljstvo nad letakom, ki ga razširja skupina »Enotnost«, ker so v njem nekatere točke nacionalnega vprašanja, ki vse preveč zagovarjajo stališče meščanskih strank k temu vprašanju. Slednjič je povdaril, da je odločna zahteva vsega delavstva brez izjeme, katerikoli stranki kdo pripada, da se mora enotnost delavstva ohraniti tudi po volitvah v oblastne skupščine in da se mora ta enotnost manifestirati na najvidnejši način s tem, da se ustvari eno enotno delavsko politično stranko. Buren aplavz, ki ga je za svoje izvajanje žel, je pokazal, da je zadel žebelj na glavo in da je povsem pravilno tolmačil želje in zahteve celokupnega delavskega razreda.

S. Mrzelj se je oglasil k besedi ter raztolmačil v razjasnitev nekatere vprašanja, o katerih se mu je

Na pohodu!

Preteklo nedeljo v ljubljanski oblasti 22 velikih javnih shodov in veliko število manjših sestankov in konferenc. — Veliko zanimanje kmečkega ljudstva za našo stvar. — Oster obračun z nasprotniki.

Ljubljana, 12. jan. 1927.

Pretekla nedelja znači za delavsko gibanje v ljubljanski oblasti pravecato revijo moči in organizatorične sposobnosti. To nedeljo je bilo samo iz glavnega volilnega odbora v Ljubljani organiziranih 22 velikih javnih shodov, ne vračunajoč velikega števila volilnih shodov in konfe-

renc, ki so bili organizirani iz posameznih organizacijskih okrožij: Trbovelj, Jesenic, Kranja, Kamnika in Novega mesta, katerih potek nam v tem trenutku še ni znan.

Brez pretiravanja — kar je naveda ob času volilnih borb — moramo priznati, da nas je velika udeležba in živo zanimanje zborovalcev direktno frapiralo.

zdelo, da so ga zborovalci napačno razumeli. S. Svetek je nato še raztolmačil stališče SSJ do nacionalnega vprašanja, v katerem je povdaril, da je postulat vsake prave delavske stranke, da tudi nacionalna vprašanja gleda z razrednega stališča, s stališča, da je človeštvo razdeljeno v glavnem v dva tabora, v *reveže* in *bogatine* in da nacionalna vprašanja ne smejo biti narezana nikoli tako, da bi delavstvo enega naroda ne naslonilo svoje borbe na delavstvo drugega naroda samo radi tega, ker govore narodi različne jezike. Glede one točke pa, ki govori o samoodločbi narodov, je pa stvar jasna, da je treba vsem narodom, ki se čutijo zatirane od večjih narodov, pomagati, da se nacionalno osvobodijo.

Z živim apelom naj vsi zborovalci agitirajo za našo listo, je bil shod ob velikem navdušenju zaključen. Naša skrinjica v tem srezu je **četrta**.

Novomesto.

V našem mestu že nekaj let nismo imeli tako veličastnega shoda, kakor se je vršil preteklo nedeljo ob 6. uri zvečer v restavraciji pri Müllerju. V jako lepem številu so se na tem shodu zbrali tudi oni nacionalno-socialistični pristaši, ki so globoko razočarani nad tem, da je vodstvo njihove stranke tako sramotno dezertiralo k orjunaškim demokratom. V znak našega priznanja in občudovanja, da tako krepko branijo svoje socialistične principe, smo soglasno izvolili v predsedstvo shoda člana bivše NSS tovariša Udermana, ki je po kratkem nagovoru podal besedo našemu staremu borcu s. Ivanu Tokanu iz Ljubljane. V nad eno uro trajajočem govoru je s. Tokan razložil politični položaj, ter naš program za oblastne skupščine. V dvorani je bilo tiho kakor v cerkvi in s. Tokan je v globoko zasnovanem govoru točko po točki dokazal, da je edini spas delovnega ljudstva v programu in metodah socializma. Gromovit aplavz je prikazal, da socialistična stvar tudi v Novem mestu ni pokopana, čeravno so se našle v ljubljanskem vodstvu NSS nekatere majhne duše, ki mislijo, da se da živo potrebo delovnega ljudstva nadomestiti s partizanskimi darovi kapitalističnih strank.

Kot drugi govornik je nastopil nosilec naše liste s. Mikec, dalje narodni socialist tov. Meršol in še nekateri drugi govorniki, ki so vsi pozivljali novomeški proletariat k ujedinenju in vstajenju. Naša lista, ki ima v novomeškem srezu **četrto** skrinjico, je tudi na Dolenjskem na pohodu, ker vlada med vsemi sloji, špejčno tudi med kmeti, za njo veliko zanimanje.

Kamnik.

Preteklo nedeljo se je vršil pri nas ob 10. uri dopoldne v gostilni »Amerika« dobro obiskan volilni shod, ki je povsem napolnil prostore te gostilne. Za predsednika shoda je bil izvoljen s. Štrus, na kar je pred prehodom na dnevni red zapel kovinarski pevski zbor večno lepo »Marzeljezo«.

Kot prvi govornik je nastopil s. Vinko Vrankar iz Ljubljane, ki je v temeljitem referatu pojasnil položaj delovnega ljudstva in pokazal zanesljivo pot iz današnje mizerije k boljšemu in uglednejšemu življenju delovnega ljudstva.

Kakor udarci jekla ob jeklo so zvenele njegove obsodbe na račun tistih, ki tako krvavo izkoriščajo delovno ljudstvo in ki izkoristijo vsako priliko, da mu njegovo stanje pogošajo. — Kot drugi govornik je nastopil sodr. Klopčič, h koncu pa še kandidat v tem srezu sodr. Bešter, ki je v jedrnatem govoru pozval vse navzoče, naj bodo agitatorji, apostoli, ki naj raznesejo lepe nauke razrednega boja v poslednjo delavsko in kmetško domovanje.

Tudi v tem srezu, ki je bil sedaj domena meščanskih strank, se delavci in kmetje v vsej naglici organizirajo v enotno fronto in naša skrinjica, ki je v tem srezu **četrta**, bo 23. januarja pokazala, da se je tudi kamniško delovno ljudstvo prebudilo in da tirja svoje pravice.

Brežice.

Na shodu, ki se je vršil v nedeljo ob 11. uri dopoldne, se je pokazalo, da je med brežiškimi volilci, ki so že pred vojno delovali za socialistično stvar, prišlo do popolnega stremenja in da je demagogija raznih Radičev za vselej premagana.

Kot prvi govornik je nastopil s. Uratnik iz Ljubljane, ki je temeljito orisal sedanji politični položaj in pot v boljše bodočnost delovsko-kmečkega ljudstva. Zlasti lepo je utemeljil brezpogojno potrebo sodelovanja med delavci in kmeti. Njegove navedbe v tem vprašanju ne puste nikakega dvoma, da je dobrobit enega sloja v absolutni zvezi z dobrobitjem drugega. Lepo zasnovan in s statističnimi podatki podprt njegov govor so navzoči zborovalci pazljivo poslušali in glasno odobravalni njegove navedbe. K besedi se je prigrabil še sodr. Weinberger iz Zagorja, ki je istotako temeljito obdelal delavske želje in zlasti krepko podčrtal potrebo o edinstvi in složnosti delavskega razreda. Iz dobrega razpoloženja zborovalcev si je obetati tudi v tem srezu velikega napredka.

Hrastnik.

Preteklo nedeljo sta se vršila pri nas dva velika javna shoda in sicer ob 3. uri popoldne za rudarje v dvorani Konzumnega društva in ob peti uri popoldne za stekarje in kemične delavce v gostilni Demitrovič. Oba shoda sta bila sijajno obiskana. Na obeh je vladalo veliko navdušenje za zmago delavske stvari pri teh volitvah.

Na shodu v dvorani Konzumnega društva je predsedoval s. Malovrh, poročala sta pa ss. Sedej in Remškar iz Ljubljane. Oba govornika sta lepo orisala današnji politični položaj ter obravnavala veliko potrebo po složnem delu v delavskih vrstah. Po končanih govorih referentov se je oglasil k besedi še sodr. Verden iz Hrastnika, ki je v lepo razumljivem govoru primerjal delovanje meščanskih strank in pozval rudarje, naj z vneto delujejo za zmago naše kandidatne liste, ki ima v tem srezu **četrto skrinjico**.

Na shodu pri Demitroviču sta poročala ista dva referenta. Med govorom sodr. Sedeja, v katerem je zlasti ostro nastopal proti delovanju klerikalne stranke ob času železničarskega štrajka in po dogodkih prvega junija v Trbovljah, ga je vladni komisar dvakrat v njegovem govoru prekinil. Vladni komisar je celo enega izmed zborovalcev zapisal, ker je v ogorčenju nad takrat-

nim klerikalnim postopanjem zaklical »fuj«. Komisar je pa mislil menda, da je ta »fuj« njemu namenjen, kar se je pa na shodu z glasovanjem vseh navzočih ugotovilo, da temu ni tako. Na shodu so se oglasili k besedi še sodr. Obrčkal in občinski svetnik Brnjas, ki so vsi povdarjali, da je treba pri teh volitvah voliti delavske kandidate.

Slični shodi so se vršili še na **Jesenicah**, kjer je poročal sodr. Krmavner, dalje v **Javorniku**; v **Lescah** se je vršil istotako lep shod, na katerem je poročal s. Jeram, v **Srednjih Gameljnah** je poročal sodr. Kopač, navzoči trije bernotovci se pa tokrat niti k besedi niso upali prigrasiti, ker so se bali, da jih ne odnese val ogorčenja cele dvorane.

Shodi v **Dobovi, Vidnu, St. Janžu, Kranjskigori, Borovnici, Sneberjih, Crmošnjicah, Vstrajnah, v Bohinju in Sv. Katarini** so bili istotako lepo obiskani. Zlasti kmečkega stanu se je odzvalo v nepričakovano velikem številu. Na shodu v Sneberjih je poročala sodružica Mici Ajdiškova, kar je dokaz, da je razumela naša stranka pritegniti tudi žentstvo k agitaciji za veliko delavsko stvar.

Če reasumiramo celotno sliko, lahko z veseljem konstatiramo, da je delavsko gibanje potem pravilne politike zopet prebujeno in da hiti po poti edinstva k vstajenju!

Delavci! Kaj boste volili? Kmetje!

Našo državo upravlja birokracija. To po zaslugi političnih strank, ki se hodijo širokoustno v Beograd prepirati, a pusti, da pri tem upravljajo zemljo birokrati. Birokracija pa se je vsepovsod pokazala kot nesposobna, da reši kakoršnekoli posle: ona ne prizna ne inicijative ne odgovornosti. Ona je zamotala našo upravo tako, da nihče tega vozla razvozlati ne more. Ona upropašča narodno gospodarstvo: trajna gospodarska kriza je izvor tega stanja, ta sega vse globlje v narodno življenje in ogroža državni obstoj. Povzročitelji tega stanja pa stoje čudeč se nemo ob strani in iščejo vzrokov izven sebe v »protidravnih elementih«.

Ako hočemo ozdraviti to stanje, je potreba **novih sil**, ki imajo živ izvor v narodu samem.

Gospodarstvo mora zameniti demokracijo. Upravo birokracije mora zameniti samouprava ljudstva. Edino na ta način je mogoča rešitev države.

Ako naj pomeni ustanovitev oblastnih samouprav korak naprej v tem pravcu, morajo delovati v njih možje, ki se bodo zavedali pomena

samouprav in bodo resnično služili ljudski demokraciji.

Meščanske stranke tega niso zmožne. One so že davno zatajile vso demokracijo in ustvarile današnje stanje. One postavljajo danes generale na vlado in priznavajo s tem, da so same za upravo nezmožne.

Vse meščanske stranke so si v tem enake — pa naj se oblačijo v meščansko naprednjaške ali katoliško ali kmečko nazadnjaške barve, naj so slovenski fašisti ali nemški nacionalisti. Oni vsi so se udeleževali pri vladnih večinah ali pa so jih podpisali. Oni vsi so krivi sedanjega stanja.

Edino socializem črpa vso svojo moč v širokih masah ljudstva. Edino on je zmožen oživeti in utrditi ljudske samouprave. Edino on je za radikalno spremembo sedanjega upravnega in gospodarskega sistema. Edino on ne išče ničesar v preteklosti, temveč postavlja jasne cilje v bodočnost. On ne napravlja nikakih malikov in jim ne služi, temveč gleda edinole v prostem razvoju gospodarskih sil možnost neoviranega družabnega na-

R. GOLOUH:

Kriza.

Socialna drama v petih slikah.

(Dalje.)

Skop: Smešno! Organizacija . . . Neumnost! Veseli naj bodo, da zaslužijo . . . Prosim torej, glede delnic in dividende . . .

Osek: Baš prihajam na to, gospod Skop. Izdatni produkciji ob razmeroma nizkih dajatvah moramo v glavnem pripisovati ugodni letošnji bilančni uspeh naše livarne. V bilanci sami smo uvrstili dobršen del čistega dobička pod najrazličnejše postavke, kakor je to razvidno iz ocene realitet, sploh pokretnin in nepokretnin, inventarja itd. Vendar se mi zdi, da izkazuje bilanca še vedno nekoliko previsok dobiček. Zaradi javnosti namreč, v nekem pogledu pa tudi zaradi delavcev samih, ki so se začeli zadnje čase nekam čudno izpreminjati . . .

Skop: Oprostite: že spet! Kaj se naša bilanca delavstva sploh tiče? Smešno, to delavstvo!

Goldmann: Prosim, gospod Skop! . . .

Osek: Dovolite, gospodje; z ozirom na faktični dobiček bi morda lahko razdelili gospodom akcionarjem za vsako staro delnico tri nove, po nominalni vrednosti plus dividenda na vsem dobro vpisanem kapitalu . . . Razume se, vse prosto taks in proti brezplačnemu vknjiženju . . .

Skop: Razume se. Tako prosim; tri nove, pravite . . .

Osek: Tri nove, kar ostane, pa lahko vporabimo na različne načine.

Goldmann: Prosim, da se predlog gospoda ravnatelja sprejme.

Couchard: Tri nove za eno staro delnico, plus dividenda . . . vse prosto . . . dobro!

Vanillini: Soglašam.

Skop: Prav. Saj ne rečem. Vendar, zakaj ravno tri. Pet je morda preveč; toda, recimo . . . štiri?

Goldmann: Ne, ne, Herr Skop. Tri, plus dividenda . . . Dobro. Prosim, da se predlog sprejme.

Vanillini in Couchard: Sprejeto. Bôn!

Osek: Sedaj pa prosim, da se določi, kam in kako z ostalim dobičkom. (Pavza.)

Goldmann: Ja! . . . Te bilance! Če je izguba, ne veš kje bi vzela, če je dobiček, ne veš kam bi dal . . .

Couchard: Escüsse, gospodje kolegi! Predlagam, da se ta plus uporabi za povečanje družbinskega imetja. Da se zidajo hiše, par example, stanovanjske hiše za delavce . . . Da pokažemo . . . Bôn?

Goldmann: Gut! . . . Soglašam.

Vanillini: Soglašam. Če nacionalizirani upravni svet začne zidati, in celo iz tekočega, prosim, to mora vendar dvigniti naše devize Wien, borza Wien! . . .

Skop: Ni napačno. V tem slučaju bi seveda izkazali dobiček bilančno kot investicijo . . .

Goldmann: Da. In umestno bo, da se o tem našem sklepu obvešti takoj javnost in vlado.

Osek: Zaradi javnosti bo to gotovo dobro, zlasti pa kar se tiče časopisja . . .

Couchard: A propôs! Tukaj vidim: časopisi, inserati, reklama, Din 1.500.000 . . .

Osek: Dovolite, gospod Couchard, bom takoj pojasnil. Razume se, da za inserate same nismo toliko izdali . . . Pod to postavko so

pravzaprav vknjiženi, rekel bi, stroški za — nacionalizacijo . . . Morali smo intervenirati v Zagrebu in v Beogradu. Saj vam je znano, tam je časopisje v teh in takih stvareh edina ovira, takorekoč država v državi; podprli smo torej razne liste, tudi tiste, ki so v opoziciji; za te smo pravzaprav največ izdali . . . Zaradi javnega mnenja namreč, takozvanega javnega mnenja . . .

Goldmann, Vanillini in Couchard: Pa, dobro, dobro! Sehr gut!

Skop: 1.500.000 dinarjev; prosim, koliko je od tega denarja ostalo doma, v Sloveniji?

Osek: Doma nismo izdali za časopise bogve kaj, in sicer tudi zato ne, ker slovensko časopisje ne zaleže. Slovenci imajo svojo kulturo, odnosno, hotel sem reči, svoj jezik, in ne zaležejo . . . Doma smo imeli en sam večji izdatek. Tudi to vam lahko povem. Že prej sem omenil organizacijo, delavstvo . . . To delavstvo ni politično bogve kako izobrazeno in zavedno, je pa silno trmasto. Pa je prišel agitator, šuntal je ljudi. Ni bilo lahko. Pa se je nato pojavil še drugi agitator . . .

Goldmann: Aha!

Skop: Temu agitatorju sem ponudil »posojilo« . . . Seveda, besedo »posojilo« rabim tu le — metaforično.

Goldmann, Vanillini in Couchard: Dobro! Dobro!

Osek: Razmere v državi SHS so v resnici zelo različne, variirajo takorekoč od kraja do kraja: tam — časopisje; tu — agitatorji . . . Mislim, gospodje, da vam ta pojasnila zadostujejo.

Ostali: Zadostujejo, popolnoma!

Osek: Gospodje, opozoriti vas moram ponovno, gospod vladni svetnik čaka še vedno zunanaj . . . Prosim . . .

predka. On odstranja ovire tega napredka, zato je sistem bodočnosti.

Socializem je edino sposoben brez predsodkov vršiti boj z državno upravo birokracije za povečanjem delokroga demokratične samouprave.

Volilci — volite vsi socialistično listo!

Velesile bodo branile Šanghaj?

Prodiranje kantonskih čet močno moti evropsko diplomacijo in izgleda, da so že mogočni kapitalistični vplivi na delu, da zranjajo iskrcajnje oboroženih evropskih čet v Šanghaj, da branijo mesto pred rdečimi četami. Med velesilami se je menda že dosegel delni sporazum v tem smislu. Mi pa tej možnosti ne verjamemo, prvič zato ne, ker so nasprotja med velesilami še vedno velika in drugič zato, ker je jasno, da bi tudi evropske čete ne mogle več preprečiti zmagovito vstajanje Kitajske.

Proračun mestne občine mariborske.

(Piše obč. svetnik s. Bahun.)

Nadaljevanje.

Deveto poglavje: Šolstvo.

Potrebščina Din 1.145.085, kritje 35.000, primanjkljaj 1.109.602 Din.

Glede tega poglavja naj pripomnim, da kljub temu, da so šole državne, mora občina mnogo prispevati. Ona mora, razen plač učiteljstvu, vse drugo dati. Pa tudi daje mestna občina voditeljem šol nekako sunkcijsko doklado, če tudi ne veliko, vendar znaša ista Din 13.800 letno. Znatna je vzdrževalnina šolskih poslopij. Mestna občina ima 1 realko, 2 meščanski, 8 ljudskih šol in 3 šolske vrtce, za vzdrževati. Razmeroma visoki stroški so za realko, ki znašajo Din 81.228. Država pa povrne glasom proračuna samo 10.000 Din. Realno so klerikalci vzeli zelo na piko toliko časa, dokler so igrali opozicijo v obč. svetu in so grmeli, da ne dovolijo niti fiska državi. Danes pa, ko je njih župan na krmilu, je vse v redu, če tudi država skoraj ničesar ne prispeva. Nadalje je za omejit, da je zelo nujna potreba zgradbe novega šolskega poslopija toliko za meščansko kolikor za meščansko šolo in se je o tem že razpravljalo ter sklepalo, načrti so že izgotovljeni, ali fakt je, da do zgradbe še ne pride, ker pri meščanskih strankah, ki sedaj gospodarijo na rotovžu, ni resne volje a še manj energije, kakor jeni v nobenem vprašanju, kjer se gre za javne zadeve.

K zgradbi, ki je preračunjena na 6.000.000 Din, bi miele prispevati okoliške občine en in pol milijona oziroma okrajni zastop. Ta poslednji bi bil pripravljen to svoto prispevati na letne obroke, toda oblast tega ne dopusti, ker na okrajnem zastopu kraljuje še vedno gerent, ki nima pravice sklepati o izdatkih za daljšo dobo let. V poštev prihajajo občine pa se obotavljajo, ker jim najbrž manjka smisla za vaznost šole. Velik odstotek učencev pohaja v mestne šole iz okolice. To pa seveda ne bi smelo biti za mestno občino meročajno in bi morala, ne oziraje se na okoliške občine brez odlaganja zidati. Ni nikjer zapisano, da mora ravno graditi ob enem poslopje za dve šoli ampak bi lahko gradila saj za eno!

Socialistična stranka ni v mestnem šolskem svetu zastopana, ker jo je sedaj skrahirani »nacionalni« blok izključil in usurpiral vsa mesta za se. O tej važni instituciji vlada danes, poleg liberalnega profesorja, sam črni klerikalizem, ki je star sovražnik ljudske izobrazbe v kolikor ista presega čitanje mašnih bukvic! Socialisti smo svoječasno upostavili v proračun postavko: 100.000 Din za samoučila. Temu se takrat klerikalci niso mogli upreti. Toda od leta do leta znižujejo oni to postavko, tako, da je za l. 1927 še samo 60.000 Din predvidenih. Motivirajo pa to tako: češ, sedaj je toliko knjig, da ne vedo več kam z njimi. V resnici pa jih je še mnogo premalo. Od postavke lanskega leta 70.000 Din ni šolski svet do konca septembra niti pare porabil, ampak je šele potem nakazal šolam neke

zneske za nabavo učil, ko se je že cel mesec poučevalo in ko bi revni učenci morali davno že knjige imeti. Pa ne samo to: gre tudi tendenca za tem, da se cele postavke, ki je v ta namen v proračunu ne porabi, da pokaže vladajoča klika, da špara — pri revežih, — a ob enem dokaže nepotrebnost tako visokih svot. Enako kot pri šolski kuhinji, katero se je s tem argumentom odpravilo, ker da ni več potrebe. Vemo pa, da se je samo v eni šoli prijavilo 80 otrok, ki so reflektirali na občinsko kuhinjo, toda direktiva je bila dana, da se od teh naj samo 20 prijavi, da bo število čim manjše!

Mi socialisti se pa bomo držali našega šolskega programa, kateri zahteva: otrokom naj da šola razen učitelja, tudi vsa samoučila t. j. knjige, zvezke, svinčnike, peresa, črnilo itd., potem hrano, obleko in če je potrebno tudi stanovanje. Glede hrane smo mi ustanovili šolsko kuhinjo, ki bi se bila imela sukcesivno širiti. Pa tudi za obleko smo skrbeli s tem, da smo v letu 1923 prvič dovolili 50.000 Din. Današnja blokaška večina je tudi pri tem jela takoj škrtljati, češ da mora »šparati«

S zgoraj navedenimi socijalnimi vprašanji bode naša stranka zopet nadaljevala, kakor hitro ji bode dana možnost. Ne gre, da bi en del prebivalstva živel v luksusu in razmetal v tem, ko drugi del ne bo najpotrebnejšega imel. Mi bodemo stremeli za tem, da se bo luksuz obdavičil.

(Konec sledi.)

Koga kandidirajo klerikalci?

Klerikalci so pri vsakih volitvah, odkar postojata splošna volilna pravica, veliki prijatelji malih ljudi, to je delavcev in viničarjev ter sličnih slojev, ker je le teh pretežna večina ter znajo prav lepo posnemati lisico zvitorepko, ki hvali lepo krokarjevo petje, videč, da ima v kljuno kos sira. — Kandidat iz Ribnice na Pohorju je v nedeljo na nekem shodu v marenberškem okraju silno udrihal po kandidatih ostalih meščanskih strank, ker so sami dohtarji. Še socialistom je silno zameril, ki kandidirajo učitelja. Po naziranjih tega veleposestniškega zastopnika se ne bi smel v oblastno skupščino prikazati niti eden dohtar, češ: ker ni kmet niti delavec. Toda klerikalci in doslednost sta dva različna pojma! — Ravno v nedeljo je prinesel »Slovenec« fotografije klerikalnih kandidatov za obe slovenski oblasti in tu imamo zelo zanimivo statistiko: Od 86 kandidatov je: 21 podeželskih županov-posestnikov, 21 ostalih posestnikov, 10 dekanov, župnikov ter kaplanov, 7 advokatov, 6 uradnikov, med temi nekaj banekarjev, 3 obrtniki, 2 trgovca, 2 učitelja, 2 profesorja, 1 časnika, 1 zdravnik, 1 živinozdravnik, 1 tovarnar ter, beri in piši: *pet delavcev!* Tukaj imate vi, dobroverni pohorski kmetje in delavci, klerikalno hinarščino, 10 duhovnikov in 7 advokatov, med tem ko je klerikalna stranka med desetisoči delavcev našla komaj 5 delavcev sposobnih, da zastopajo svoj stan! Pri tem pa ne smemo pozabiti, da so vsi farji in dohtarji nosilci list, ki bodo v prvi vrsti izvoljeni, med tem ko so delavci po večini samo rep kandidatnih list in bosta od vseh peterih komaj dva izvoljena. Kje so pa n. pr. viničarji, ki štejejo več kot polovico mariborske oblasti? O, ti nimajo druge pravice, kot voliti, toda ne svojih zaupnikov, marveč one, katere žele posestniki. Posestniki pa se poganjajo za župnike, ki so veliki nasprotniki vsega ubogega ljudstva. Zato imamo trdne dokaze. V mestu Mariboru, kot sploh v vseh mestih, kandidirajo klerikalci izključno same dohtarje. Če pa je tudi kdo drugi na listi, tedaj je čisto zadaj, kjer ne bode izvoljen. Zato: dol s klerikalizmom, ki se poganja samo za kapitaliste!

Orehov, jabolk in potlice deli otrokom Nikolaj, še starim razvedri se lice, ko se nataka »BUDDHA« čaj!

AKO HOČETE BITI LEPI

ako se hočete veseliti nad svojim dobro negovanim licem, svojim rokam in svojimi vedno lepše postajajočimi lasmi, uporabljate tudi Vi kot mi

Fellerjeva mila zdravja in lepote z znamko „Elsa“ najplemenitejše kakovosti vsebujejo medicinsko preizkušene dobro delujoče sestavine, ki se opijejo v kožo in jo oplemenjujejo. Poizkusite enkrat:

Ela lilično mlečno milo
Elsa rumenjarkovo milo
Elsa glicerinsko milo
Elsa boraksovo milo
Elsa katransko milo
Elsa milo za britje
in nikdar ne boste hoteli uporabljati drugega mila.

Za poizkus 5 kosov Elsa-mila že z zavojnico in poštino vred 52.— Din

Fellerjeva kavkaška pomada za obraz in zaščito kože „Elsa“ ona vam ohrani mladost in lepoto, gladi gube na koži in jo dela gibko baržunasto mehko. Strmel boste, kako hitro vam ginejo pege, mozolci, sojedci, razpokana in rdeča mesta.

Fellerjeva močna „Elsa“ pomada za rast las zabranjuje izpadanje las, prerano osivelost, odstranjuje prehlaj, dela krhke lase, mehke, gibke in pospešuje rast las.

Za poizkus 2 lončka ene ali po 1 lonček od obeh pomad z zavojnico in poštino vred 38.— Din

Te cene se razumejo le, če se pošlje denar v naprej, ker se prišti povzletju poština zviša za 10.— Din. Naročila nastoviti različno tako-le:

EUGEN V. FELLER, LEKARNAR V STUBICI DONJOJ, ELSATRG 202, HRVATSKA

Vsi Elsa-proizvodi se dobivajo v vseh podružnicah „Konzumnega društva za Slovenijo“.

Dnevne novice.

Umiranje parlamenta. Uzunović je sestavil vlado, da jo učvrsti, je vzel s seboj v vlado še enega generala — nato je rekel, da ima njegova vlada najboljše namene in dalekosežen program in da bo sklical skupščino — čim se pokaže potreba. Medtem skupščine ni še sklical in ne kaže prav nobenega namena, da bi jo sklical. Nasprotno, pravi, da se nikamor ne mudi. Sedaj se je začela buržuazna opozicija končno vendar zavediti, da je nevarnost, da se naš itak slabotni parlamentarizem do kraja zruši. To jej pa tudi ni prav, pa tirja in pritiska na Uzunovića, da naj skliče parlament, da smo ustanov. država. Uzunović se pa smeje in si misli, mar meni za parlament in ustavo, nasilnik vlade sem pa le jaz. Tako se je večna kriza jugoslovan-skih vlad izprevrila v krizo režima.

Madžarsko-italijansko zbliznanje že spet močno vznemirja jugoslovan-sko časopisje. V tem časopisju je nagromadenega vsega vruga in še malo, pa bodo že videli Italijane na meji in Madžare v Vojvodini. Ne tajimo, da vodi Mussolini politiko, ki ogroža svetovni mir, to smo prvi povdarjali, pa je bil takrat Mussolini, ker je tepel in pobijal proletarijat, Benjamin naše buržuazije in našega nacionalnega časopisja. Sedaj, ko je začel mahati okoli sebe, sedaj jim pa stvar ni prav. Če pa sedaj vidijo prevroče ljubimkovanje med Budimpešto in Rimom, jim moramo povegati, da ni to nič novega in da se nam zdi stvar povsem v redu. Mussolini išče prijateljstvo s sebi enakimi. Ergo, mu je Horthy pač najbližji, še bližji kot veliki Ahmed beg Zogu. To je torej v redu, ni pa v redu, da se naše buržuazno časopisje temu tako čudi. Če hoče naša buržuazija postati protitež obkoljevalni politiki Italiji, ima en sam lep in kratak izhod: sporazum z Rusijo, čeprav ni to... Rumuniji prav. To naj sklene, pa ne bo več povoda za razburjanje in za strahove. Če to stori, bo tudi pokazala, da je interes nacije res ljubši, kakor njeni skriti buržuazni in slični interesi. Če pa tega noče storiti, naj se ne jezi, če Mussolini dela to, kar bi tudi sama rada delala, če bi mogla.

Finančni odbor rešuje budžetske predloge za tekoče leto. Interesantno je, da se je začelo spet črtati in črtati vse, kar je ljudski koristi, ljudskemu zdravju, ljudski zaščiti potrebno. Še univerze niso našle milosti, tem manj bolnice. Vlada pa ne čuti niti potrebe, da bi povedala, zakaj to in kako. Uzunović noče sklicati parlamenta, noče pa niti na seje finančnega odbora. Kam plovemo?

Kosta Novaković, znani komunistični vodja, ki je bil zadnjič obsojen

od beogradskega sodišča na 5 let ro-bije, je pobegnil iz bolnice, kjer je zadnje čase ležal bolan. Policija ga sedaj strogo zasleduje.

Dr. Otokar Rybař. V Beogradu je umrl znani nacionalni vodja primorskih Slovencev, dr. Otokar Rybař, o katerem smo pisali v zadnji številki. Podlegel je pljučnici. Pokojni je bil zadnja leta načelnik oddelka za mednarodne pogodbe pri ministertvu za zunanje stvari, bil je pa pred tem aktivni politični boritelj, s katerim so se socialisti nahajali češče v odločni borbi, kateremu pa moramo tudi lojalno priznati njegovo delavnost, doslednost in poštenost. Pokojni je igral v političnem življenju Primorčev in Jugoslovanov sploh odlično vlogo: bil je dolgoletni poslanec v dunajskem parlamentu, izvrsten organizator in jurist — pa ni tega svojega prominentnega položaja nikoli izrabil v svojo osebno korist. V tem se je ta slovenski politik in advokat odločno razlikoval od ostalih buržuaznih politikov in advokatov v Sloveniji, ki so svoj položaj v narodu izrabljali v svoj prid. Slovensko buržuazno časopisje hvali sedaj neumnorno nacionalno delo pokojnika, pozablja pa, da ga je isto časopisje srdito in grdo napadalo baš v času, ko je moral priležati iz Primorja, kjer je deloval desetletja, v Jugoslavijo, daši je ostal z vso močjo v svojih krajih, ob Adriji in v Trstu. S pokojnikom smo bili socialisti v odločnem, a odkritem in lojalnem političnem nasprotju, priznali smo pa njegove poštene namene. To je pa v politiki glavno in za delo pokojnika največje zadoščenje.

Zgodovina ruske revolucije. Prosvetni odsek Delavske zbornice priredi v pondeljek, 17. t. m. ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani ljubljanskega Mestnega doma predavanje o zgodovini ruske revolucije od prvih kazaških vstaj pa do zadnje boljševiške revolucije. Predavanje bo spremljalo nad 100 skioptičnih slik. Odslej bo prirejal omenjeni odsek redno vsak pondeljek skioptična predavanja.

Kriza nemške vlade. Hindenburg je pooblastil dr. Curtiusa, da sestavi novi kabinet. Curtius je razgovarjal z zastopniki parlamentarnih frakcij, pa mu ni šla stvar iz rok. Curtius je višji državni uradnik, stoji na sredi med desnico in levico in bi bil rad zleplil za silo skupaj vsaj uradno vlado. Pa mu ni uspelo. Sedaj govore o možnosti desničarske vlade z diktatorskim polnomočjem. Tudi to ne bo uspelo.

Amerika in Nicaragua. Ameriške čete nadaljujejo svoj pohod v notra-

njost Nicaragua. Ameriške vojne ladje izkrcujejo še vedno nove čete. Lepa demokracija, ta ameriška velekapitalistična demokracija! In v imenu te demokracije se je za časa svetovne vojne delalo za mir in demokracijo v Evropi... Pa se čudimo, da sta evropski mir in evropska demokracija takšna, kakšna sta...

Na rumunsko-ruski fronti je prišlo menda do spopoda med obmejnim stražami. Tako poročajo rumunske vesti in zato jih je treba sprejeti z rezervno.

Kako organizirajo ameriški srbski sodruzi svoje priredbe. Kadar priredijo naše organizacije kakšno zabavo, tedaj je to veselica in nič drugega. Ameriški srbski sodruzi pa imajo na vsaki svoji veselici tudi nekaj programa, ki spremeni zabavo tudi v shod in v koncert. Tako je bila tudi zadnja. Organizacija ima svoj tamburaški zbor, ki je najbrž eden najboljših v Chicagu. Ta otvori program. Nato se prično govori. Prvi je govoril Petar Kokotović o pomenu in nalogah socialistične organizacije. Naznanil je tudi, da bo organizacija priredila Debsov spominski shod. Sodrug Maslach je govoril o organizatoričnem delu, o razvoju organizacij, in nato prešel na volilno borbo ter prepričeval udeležence, da store sebi dobro, ako ne samo glasujejo, ampak tudi agitirajo za socialistično listo. Stojanović je deklamiral »Veseli život« (avtor Victor Hugo).

Delegacija ministristva financ objavlja uradno, da izide dne 13. tm. v Uradnem listu št. 4 ex 1927 statistika v Sloveniji predpisane dohodnine za leto 1926. Iz te statistike je razvidno, da je bil v letu 1926 v Sloveniji 31.200 dohodninskih zavezancev, ki so imeli skupaj 431.742.000 Din čistih dohodkov. Od teh dohodkov dobi država na davku 20.480.285 Din, na 10% nem povišku 291.327 Din, na 15% nem povišku 420.386 Din, na edinstvenem državne mpribitku 17.907.072 Din, na 30% nem izrednem pribitku 11.729.721 Din, skupaj torej 50.828.791 Din, t. j. okroglo 50.830.000 Din ali v odstotkih izraženo 11,7% od ocenjenih dohodkov. Predpis dohodnine poviškov in državnih pribitkov znaša: za mesto Ljubljana 13.074.000 Din ali 25,7%; za avtonomna mesta: Celje, Maribor in Ptuj 8.150.000 Din ali 16%, za Prekmurje 1.674.000 Din ali 3,3%, za vso ostalo Slovenijo 27.932.000 Din ali 55%, toraj skupaj 50.830.000 Din t. j. 100% od celokupnega predpisa.

Iz pisarne velikega župana mariborske oblasti nam javljajo, da je stol sedmorice, oddelek B, kakor kasijsko sodišče v Zagrebu, z dne 6. junija 1923 Kl 162/23/3 ob priliki neke ničnostne pritožbe v varstvo zakona izrekel, da ostane v Sloveniji in Prekmurju zakon o zborovanjih z dne 15. novembra 1867 drž. zak. št. 135, v veljavi v kolikor ni v očitnem navskrižju z ustavo in dokler ne dobimo v čl. 14. ustave napovedanega izvršilnega zakona.

Seja upravnega odbora delavske športne podzveze »Svobode« se bo vršila v soboto, dne 15. januarja ob pol 8. uri zvečer v Delavskem domu v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Smernice za dela v LNP. 2. Delovanje športnih enot »Svoboda«. 3. Športno glasilo. 4. Odnosaji podzveze do centrale; volitev zastopnika podzveze v centralnem odboru »Svobode«. Na sejo je vabljen tudi s. Ivan Kosec s prošnjo, da kot tajnik pripravljalnega odbora Del. šp. zveze prinese akte imenovanega odbora. V slučaju, da je sodrugom iz Trbovlja, Hrastnika in Zagorja prihod na sejo otežkočen, prosim da k točkam dnevnega reda pismeno podnesejo svoje predloge. Predsednik.

Iz delavskega sveta.

Velik izvoz češpelj iz Jugoslavije. Jugoslavija je izvozila v septembru in oktobru nad 50.000 ton suhih češpelj v razne države. Največja zahteva po tem sadju je prišla iz Nemčije. Ako bi ne bilo izredno mokro leto v Jugoslaviji, tedaj bi se trg češpelj še povečal.

Britska aristokracija izumira. Stareplemiške rodbine v Angliji izumi-

rajo. Od 1200 plemičev, ki danes žive, je 300 brez naslednikov, kar znači, da naslov umre z njimi. Svetovna vojna jih je precej poklala. Delavstvo ne žaluje za njo prav nič.

Socialistično napredovanje v Ameriki. Socialistični glasovi, oddani širom Amerike pri sedanjih volitvah, niso še znani natančno, toda poročila, ki jih je prejelo vodstvo stranke, dokazuje, da so porastli od prejšnjih volitev. V mestu New Yorku so socialistični glasovi porastli na 33 odstotkov. Letos znana 50.930, pri prejšnjih volitvah pa 39.574. V Pennsylvaniji je James H. Maurer, socialistični kandidat, dobil 5625 glasov; ostal je le za 657 glasov v manjšini, da ni bil izvoljen. Največ uspehov so imeli socialisti v Wisconsinu. Berger je bil ponovno izvoljen z 26.241 glasovi. Njegov republikanski nasprotnik je dobil 24.143 glasov. Milwaukeeski okraj je izvolil osem socialistov v državno zbornico in 2 v senat. Glasovi v Chicagu in Illinoisu bodo znani, ko bo končano oficielno štetje. Štetje je zelo počasno vsled prepira med demokrati in republikanci, ki dolže drug drugega sleparij in glasovanih tatvin.

Za Sacca in Vanzettija.

V New Yorku so sklicale delavske organizacije velik protestni shod v obrambo Sacca in Vanzettija. Na shodu je nastopilo veliko govornikov. Za shod je sodelovalo tristo delavskih organizacij.

Policaj brutalno ustrelil stavkovno stražo.

V New Yorku je bil Dick Guadiano na stavkovni straži in je pogledal ob enajstih ponoči skozi okno v tovarno, da vidi koliko stavkokažov je na delu. V tistem trenutku se je pa pripeljal policaj v avtu in je oddal več strelcev na stavkovno stražo. En strel je zadel delavca v glavo in prepeljal so ga v bolnišnico. Fred Caiola, vodja delavcev Unije, izjavlja, da je policaj streljal brez povoda in da je njegov čin navadna brutalnost, s kakoršno policija čuva gospodarje, da zlomijo stavko.

Maribor.

Mariborski javnosti!

V nedeljo, dne 16. januarja, ob 9. uri dop. vsi na veliki javni shod v Gambriholi dvorani!

Delavci, pridite vsi! Na ta shod mora ves rdeči Maribor. Govorili bodo naši kandidati o oblastnih volitvah in o našem samoupravnem programu. Vsi na shod!

Volilni shodi.

Sobota, dne 15. januarja:

Pobrežje, ob pol 8. uri zvečer v gostilni Simonič. — **Studenci,** ob pol 8. uri zvečer v gostilni Klemenčak. — **Nova vas,** ob 7. uri v gostilni Lešnik. — **Konjice,** ob 5. uri popoldne v gostilni Bezovnik.

Nedelja, dne 16. januarja:

Sv. Lovrenc na Poh., postilna J. Novak ob 8. uri zjutraj. — **Ruše,** gostilna Preac, ob 4. uri popoldne. — **Poljčane,** gostilna Th. Götz, ob pol 3. uri popoldne. — **Makole,** — **Slivnica,** ob 8. uri popoldne.

Vuhred, ob 3. popoldne v gostilni Fr. Sgerm.

Ljutomer, ob pol 9. uri popoldne v gostilni Vaupotič.

Roška Slatina, ob 10. uri popoldne v gostilni Jul. Ogrizek.

Selnica ob Dr., ob 8. uri popoldne v gostilni Dopler. — **Bistrica pri Selnici ob Dr.,** ob 3. uri popoldne v gostilni Bratuš.

Št. Jurij ob d. ž., ob pol 9. uri popoldne v »Cvetlični kleti«.

Ptuj, ob 10. uri popoldne pri »Belem križu«.

Hajdina, ob 3. uri popoldne. — **Št. Janž (Starše),** ob pol 9. uri popoldne. — **Skorba-Hajdoše,** ob 3. uri popoldne. — **Ormož,** ob 9. uri popoldne. — **Sv. Lovrenc v Sl. gor., Haloze,** ob 9. uri popoldne. — **Sv. Urban,** ob 3. uri popoldne.

Oplotnica, ob 9. uri popoldne v gostilni Lipuš. — **Žreče pri Konjicah,** ob 3. uri popoldne.

Ljubno ob Sav. del., ob 8. uri zjutraj. — **Gornji grad,** ob 1. uri popoldne v gostilni Fričelj. — **Bočna.**

Shodi so se vršili: V Šoštanju v nedeljo, dne 9. t. m. ob zelo dobri udeležbi. — **V Podvincih** dne 12. t. m. — **V Dornovi,** dne 13. t. m. — **V Moškanjcih,** dne 14. t. m.

V ponedeljek, dne 17. januarja:

Sp. Polskava, ob 7. uri zvečer. — **Breg pri Ptuj,** ob 7. uri zvečer.

Mariborska sveta Trojica.

(Hymnus an die Draustadt.)

O, Maribor, du schöne Stadt,
ti skrivaš v sebi lep zaklad:
fürs deutsche G'müt und deutsche Treu
od nekdanj vodilo si boj.

Seit andere regieren dich,
zapihal novi je prepil. —
Zum Teufel deutsches G'müt und Treu,
zdaj »Hej Slovani!« vsak zapoj.

Und wo die stärkste ist Partei,
tam naše mesto je sedaj.
Die Kirche und die Staatsgewalt,
izbere vsak si Elijalt.

Wenn auch für uns bleibt kein Mandat,
ne plane tiger vsaj za vrat;
drum treiben unser Stimmvieh wir
vse v klerikalni »Jagdrevier«.

Wir sind die Liste »comme il fant«,
delavcev mi ne maramo.
Der Mensch fangt erst beim Doktor an,
le tak je za poslanski stan.

Zwar ist schwarz der Frack, aber rot das
Blut,
zato »rdečkar« ne bodi hud.
Bei den Wahlen sind wir ja alle gleich,
po volitvah dobiš pa »das Himmelreich«.

Wenn aber der Mühl' das Eisen bricht,
ga bomo že spravili v »Gleichgewicht«;
bekommt in der Kirche die erste Bank
in od radikalov »den schönsten Dank«.

Iz naših železniških delavnic.

Kakor se nam poroča, čaka cela vrsta strojev, zlasti brzovoznih, na popravilo, kajti večina je radi slabega materijala in radi neprimerne premoga pokvarjena. Sedaj pa morajo spet na popravilo čakati, ker v delavnicah ni nikdar potrebnih stvari za popravilo na razpolago. Vprašamo ljubljansko direkcijo, ali je morda to red?! Ali bo morda novi minister kar s sabljo malo zapropotal, pa bo vse gotovo? Avgijev hlev je treba brez dvoma pošteno očistiti, pa naj bo v Ljubljani ali v Beogradu.

Znani mariborski odvetnik, gosp. dr. Reisman, je preselil svojo pisarno v Slovensko ulico 12, I. nadstr., v hišo Wögerer. Telefon št. 99. Tja se lahko stranke zanesljivo obrnejo.

Predavanje, ki je bilo določeno za dne 16. januarja 1926 od 10. uri dopoldne v uradnih prostorih espoziture Poslovalnice okr. urada za zavarovanje delavcev v Mariboru, Slomškovo trg št. 6, se preloži na 30. januarj 1927 ob 10. uri dopoldne z enakim dnevnim redom, na kar se opozarja interente.

Pri mariborski borzi dela je delo na razpolago: 1 žagarju, 1 kuharju, 1 čevljarju, 1 elektromonterju, 1 kočijažu, 1 pomožnim delavcem, 3 tkalcem, 2 pleskarjem, 3 vajencem trgov. stroke, 2 vajencem pekovske, 1 vajencu usnjarske obrti, 23 kmečkim kuharicam, 100 šiviljam za perilo, 1 pletilki, 1 šteparici odej, 3 vzgojiteljicam, 5 postrežnicam, 2 kuharicam k orožnikom, 16 služkinjam, 11 kuharicam, 3 sobaricam. Izseljavanje de-

lavcev iz Jugoslavije v Francijo je radi nastale gospodarske krize do nadaljnjega prekinjeno.

Celje.

In svet je rešen! Podružnica »Svobode« v Zabukovci ima društveno zastavo, na kateri je bil napis »Proletarci vseh dežel, združite se!« Pa so morali naši sodruzi iz Zabukovce ta napis odstraniti, kar se popolnoma ujema s »demokratičnim« in vro »naprednim« mišljenjem slavni jugoslovanskih oblasti, ki mislijo, da bodo preprečile pohod proletariata te države na pot k socializmu s tem, da prepovedujejo delavskim kulturnim društvom na njih praporih nositi klic Karla Marksa! Za Jesenicami Zabukovca in za tema morda še druge podružnice naših društev, pa bo naš buržuazni svet spal spanje in sanjal o lepih časih — reakcije in razrednega miru. Kljub vsemu pa se bo tudi slovenski delavec prebudil in šel po poti, ki jo kaže gornji klic ter potom političnih in strokovnih organizacij in naše kulturne organizacije »Svobode« prišel do — svobode! **Proletarci vseh dežel, združite se!**

V nedeljo, 16. januarja se bodo vršili volilni shodi v Štorah ob 9. uri, na Vrsknem po prvi maši, in Polzeli ob 3. uri popoldne, v Vojniku ob 9. uri. V soboto, dne 15. t. m. pa se bo vršil shod v Gaberju pri »Jugoslovani« ob 7. uri z večer. Prihodnji teden bo več naših shodov v Celju in bližnji okolici. Kje in ob kateri uri se bodo ti shodi vršili, bo razvidno na plakatih. Sodruzi, agitirajte, da bo udeležba na vseh shodih čim večja!

Vse meščanske stranke se kregajo in z raznimi priimki obkladajo za celjski mandat in čim bolj se volitve bližajo, tem bolj postaja boj hud in pikanten. Demokratje in klerikalci se delavstvu dobrikajo, da bi jim dalo glasove, ker eni in drugi niso sigurni zmage. Delavstvo pa bo glasovalo za svojega kandidata ter pustilo meščanske stranke, naj se med seboj prepirajo in obkladajo. Sodruzi in vsi poštenu volilci bodo volili za listo združenega delavstva, ki je v Celju na drugem mestu!

Kino.

KINO »DIANA«, STUDENCI

Od sobote, 15. januarja, do vključno torka, dne 18. januarja, se predvaja: »Harry Langdon«: »Cipele, ljubav i dolarji«. Vesela igra v 6. činih. Kot dodatek se predvaja še Zdejska komedija: »Junak«. Dejstvo, da sta se predvajala zgoraj imenovana filma v vseh večjih kinopodjetjih z največjim uspehom, jamči tudi nam, da pridejo kinoobiskovalci na svoj račun.

Srečno in veselo novo leto želi vsem našim cenjenim odjemalcem:

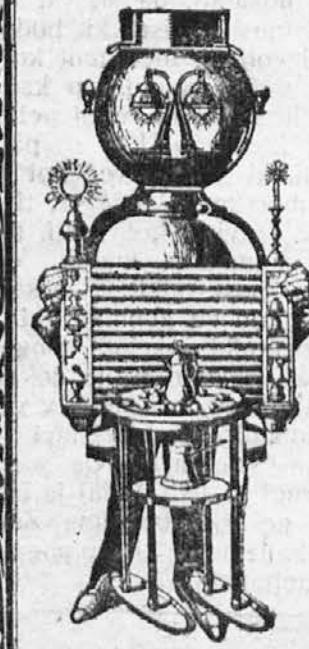
»ORIENT«

d. z. z. o. z.

Ljubljana: prodajalna Dunajska cesta 14.

Tovarna: Slomškova ulica 19.

Ojnete, suhe in umetniške barve, laki, firnež, terpentin, karbolneje, olje, pleskarski, zidarski in čopiče za umetnike.

„JUGOMETALIJA“

nudi
po najsolidnejših
cenah vse v stroko spadajoče
izdelke: patentirane peči, ogrevalne
aparate, kotle za žganjekuho, vsakovrstno
kuhinjsko posodo, petrolejske svetilke
na plin ter vsakovrstno galan-
terijsko robo iz
kovin.

LJUBLJANA